

LATVIJAS BANKA

Latvijas Bankas preses dienesta
INFORMĀCIJA PRESEI

Rīgā 2002. gada 28. martā

Latvijas maksājumu bilance 2001. gada 4. ceturksnī un 2001. gadā

Maksājumu bilances tekošā konta negatīvais saldo 2001. gada 4. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 113.9 milj. latu (līdz 232.3 milj. latu jeb 18.0% no iekšzemes kopprodukta; 2000. gada 4. ceturksnī – 10.0%). To galvenokārt noteica privatizējamās valsts a/s "Latvijas Kuģniecība" triju kuģu iegāde 78.1 milj. latu vērtībā, kā ietekmē preču importa kāpums (28.1%) bija ievērojami straujāks nekā preču eksporta pieaugums (6.1%). Importā nozīmīgi palielinājās kapitālpriekšu daļa, savukārt eksporta pieaugumā dominēja pārtikas rūpniecības produkti, tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi, dažādas rūpniecības preces (mēbeles). Preču eksporta pieaugums uz ES valstīm 4. ceturksnī palēninājās (līdz 2.9%), bet uz NVS un pārējām valstīm ievērojami pieauga (attiecīgi par 36.6% un 10.4%).

Pakalpojumu pozitīvais saldo bija 67.6 milj. latu un sedza 20.1% no preču negatīvā saldo. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pakalpojumu pozitīvais saldo palielinājās par 15.4 milj. latu, jo uzlabojās pārvadājumu un citu pakalpojumu saldo. Nerezidentiem sniegto pakalpojumu apjoms palielinājās par 8.3 milj. latu, bet no tiem saņemto pakalpojumu apjoms saruka par 7.1 milj. latu. Pārvadājumu pakalpojumu saldo palielinājumu noteica saņemto gaisa transporta un dzelzceļa transporta pakalpojumu kritums. Citu pakalpojumu saldo pieaugumu par 8.1 milj. latu galvenokārt noteica nerezidentiem sniegto pakalpojumu pieaugums. Visvairāk pieauga sniegto finanšu un citu komercdarbības pakalpojumu apjoms.

Ienākumu pozitīvais saldo bija 16.6 milj. latu un salīdzinājumā ar 2000. gada atbilstošo periodu palielinājās par 1.7 milj. latu. Par 4.9 milj. latu pieauga ārvalstīs nodarbināto atlīdzība. Rezidentu ieguldījumu ienākumi saruka par 1.1 milj. latu, bet nerezidentu gūtā ieguldījumu ienākumi pieauga par 2.0 milj. latu.

Kārtējo pārvedumu pozitīvais saldo (19.9 milj. latu) nedaudz samazinājās salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, un privātais sektors bija galvenais kārtējo pārvedumu saņēmējs un veicējs.

Kapitāla un finanšu konta saldo bija 211.0 milj. latu, un ilgtermiņa kapitāla veidā Latvijā ieplūda 243.3 milj. latu.

Latvijā veikto tiešo investīciju saldo 4. ceturksnī bija negatīvs (25.0 milj. latu), jo starptautiskas finanšu grupas ietvaros nerezidentam piederošs Latvijas finanšu starpniecības uzņēmums tika pārdots rezidentam un šā darījuma ietvaros uzņēmums dzēsa savas kredītsaistības pret tiešo investoru (94.9 milj. latu). Uzņēmumu pašu kapitālā veikto tiešo investīciju saldo bija 76.5 milj. latu, un šīs investīcijas galvenokārt veiktas uzņēmumu sektorā.

Portfeļieguldījumu pozitīvais saldo bija 227.7 milj. latu. Galvenokārt rezidentiem samazinot savus ieguldījumus ārvalstu parāda vērtspapīros un līdzdalību apstiprinošajos vērtspapīros (attiecīgi par 106.5 milj. un 29.4 milj. latu), portfeļieguldījumu aktīvi samazinājās par 135.8 milj. latu. Latvijas valdībai emitējot eiroobligācijas 200 milj. eiro apjomā un nerezidentiem samazinot to īpašumā esošo Latvijas valdības vērtspapīru portfeli, portfeļieguldījumu pasīvi pieauga par 91.9 milj. latu.

Citu ieguldījumu pozitīvais saldo sasniedza 161.2 milj. latu. Ārējie aktīvi palielinājās par 108.8 milj. latu, bet ārējie pasīvi – par 270.0 milj. latu. Uzņēmumu sektora citu ieguldījumu saldo bija pozitīvs (121.2 milj. latu), jo iekšzemes uzņēmumi samazināja ārējos aktīvus (galvenokārt pieprasījuma noguldījumus) un piesaistīja ārējos aizņēmumus un tirdzniecības kredītus (attiecīgi 77.3 milj. latu un 5.6 milj. latu apjomā). No uzņēmumu piesaistītajiem kredītiem 94.4% bija ilgtermiņa kredīti.

Latvijas Bankai veicot ārvalstu valūtas pirkšanas tiešos darījumus starpbanku tirgū un Latvijas Bankas ārējos aktīvos iekļaujot eiroobligāciju emisijas rezultātā valdības saņemtos līdzekļus, rezerves aktīvi 4. ceturksnī pieauga par 162.6 milj. latu un maksājumu bilance bija pozitīva.

Latvijas maksājumu bilance 2001. gadā

Maksājumu bilances tekošā konta negatīvais saldo 2001. gadā sasniedza 476.8 milj. latu jeb 10.1% no iekšzemes kopprodukta (2000. gadā – 6.9%). Straujāk augot sniegto pakalpojumu apjomam, būtiski (par 35.6 milj. latu) pieauga pakalpojumu pozitīvais saldo, tomēr preču negatīvā saldo ievērojamais kāpums (par 205.0 milj. latu) noteica tekošā konta negatīvā saldo pieaugumu. Preču imports palielinājās straujāk nekā preču eksports (pieaugums attiecīgi 18.4% un 11.5%). Eksporta pieauguma palēnināšanos ietekmēja pieprasījuma samazināšanās Eiropā, ko nespēja kompensēt augošais Latvijas eksporta preču pieprasījums NVS valstīs un pārējās valstīs. Savukārt importa nozīmīgo pieaugumu ietekmēja iekšzemes pieprasījuma kāpums. Ievērojams bija kapitālpreču importa pieaugums, privatizējamajai valsts a/s "Latvijas Kuģniecība" iegādājoties trīs kuģus, turklāt īpaši gada otrajā pusē pieauga investīcijas nozīmīgākajās nozarēs.

Uzlabojoties pārvadājumu un citu pakalpojumu saldo, pakalpojumu pozitīvais saldo sasniedza 303.5 milj. latu un sedza 35.7% no preču negatīvā saldo. Sniegto pakalpojumu apjoma pieaugums (5.5%) apsteidza saņemto pakalpojumu apjoma kāpumu (1.0%).

Ienākumu saldo bija pozitīvs (18.6 milj. latu). Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu saldo pieauga par 2.8 milj. latu, un būtiski palielinājās rezidentu un nerezidentu gūtie ienākumi. Kārtējo pārvedumu pozitīvais saldo sasniedza 50.1 milj. latu un sedza 5.9% preču negatīvā saldo.

2001. gadā tiešo investīciju un pārējā ilgtermiņa kapitāla ieplūde Latvijā sedza 62.3% no tekošā konta negatīvā saldo. Tiešo investīciju pozitīvais saldo bija 121.6 milj. latu. Portfeļieguldījumu pozitīvais saldo sakarā ar eiroobligāciju emisiju sasniedza 81.4 milj. latu. Pieaugot ieguldījumu pasīviem, citu ieguldījumu pozitīvais saldo bija 419.1 milj. latu. Banku pasīvi bija 335.8 milj. latu un uzņēmumu pasīvi – 120.1 milj. latu.

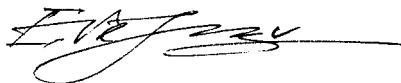
Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2001. gadā Latvijā ieplūda vairāk ārvalstu valūtas, nekā bija nepieciešams tekošā konta negatīvā saldo segšanai, tāpēc rezerves aktīvi pieauga par 192.7 milj. latu.

LATVIJAS MAKSĀJUMU BILANCE
 (tūkst. latu)

Postenis	2001				
		I ¹	II ¹	III ¹	IV
TEKOŠAIS KONTS	-476802	-47120	-75992	-121347	-232344
Preces	-848987	-142601	-164119	-205799	-336467
Kredīts (eksports)	1391555	336051	373064	338116	344325
Debets (imports)	-2240542	-478652	-537183	-543915	-680792
Pakalpojumi	303482	80464	81300	74095	67623
Kredīts (eksports)	775852	190112	202637	197281	185822
Debets (imports)	-472370	-109647	-121337	-123187	-118199
Ienākumi	18627	6771	-5400	627	16629
Kredīts	174835	44186	43429	41802	45418
Debets	-156208	-37415	-48829	-41175	-28789
Kārtējie pārvedumi	50076	8246	12228	9731	19871
Kredīts	138744	27363	33937	33322	44123
Debets	-88669	-19117	-21709	-23591	-24252
KAPITĀLA KONTS	23316	4770	8037	4154	6355
Kredīts	30813	6964	9857	6345	7647
Debets	-7497	-2194	-1820	-2191	-1292
FINANŠU KONTS	429986	36974	49066	139291	204657
Tiešās investīcijas	121579	10032	66773	66777	-22004
Ārvalstīs	-4189	-5569	629	-2270	3021
Latvijā	125768	15601	66144	69048	-25025
Portfeļieguldījumi	81382	-20738	-132538	6933	227726
Aktīvi (ieguldījumi ārvalstu vērtspapīros)	-36964	-45296	-142273	14785	135820
Līdzdalību apstiprinošie vērtspapīri	3588	9716	-28574	-6916	29363
Parāda vērtspapīri	-40552	-55011	-113699	21701	106457
Obligācijas un parādzīmes	-34508	-49602	-32456	-24867	72416
Naudas tirgus instrumenti	-6044	-5410	-81243	46568	34040
Pasīvi (ārvalstu ieguldījumi Latvijas vērtspapīros)	118346	24557	9735	-7852	91906
Līdzdalību apstiprinošie vērtspapīri	3321	1482	-137	-1058	3034
Parāda vērtspapīri	115025	23075	9872	-6794	88872
Obligācijas un parādzīmes	114282	23087	9914	-6799	88081
Naudas tirgus instrumenti	743	-12	-41	5	792
Atvasinātie finanšu instrumenti	610	-1402	1655	-3	360
Aktīvi	2156	2254	276	331	-705
Monetārās iestādes	1898	2229	240	80	-651
Valdība	0	0	0	0	0
Bankas	0	0	0	0	0
Citi sektori	258	25	36	251	-54
Pasīvi	-1546	-3656	1379	-334	1065
Monetārās iestādes	-1536	-3656	1379	-306	1047
Valdība	0	0	0	0	0
Bankas	0	0	0	0	0
Citi sektori	-10	0	0	-28	18

Citi ieguldījumi	419090	56554	126706	74615	161215
Aktīvi (Latvijas aizdevumi ārvalstīm u.tml.)	-36063	115542	-54079	11294	-108820
Monetārās iestādes	103	78	-13	-1	39
Valdība	-4236	-1316	-342	1539	-4117
Bankas	-67725	148595	-73191	-6220	-136908
Citi sektori	35794	-31815	19467	15976	32166
Pasīvi (ārvalstu aizdevumi Latvijai u.tml.)	455153	-58988	180785	63321	270035
Monetārās iestādes	-5331	-1674	-1136	-1163	-1358
Valdība	4610	22	-711	1701	3598
Bankas	335815	-71660	185805	42917	178754
Citi sektori	120059	14324	-3173	19866	89041
REZERVES AKTĪVI	-192674	-7473	-13530	-9032	-162640
NOVIRZE	23500	5376	18889	-22098	21333

¹ Dati precizēti.

Edžus Vējiņš
Latvijas Bankas preses sekretārs

Tālr. 702 2288
Fakss 702 2429
edzus@bank.lv
www.bank.lv